

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in seputemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :

Pe unu anu 5 fl.—cr., pe $\frac{1}{2}$ anu 2 fl. 50 er.

Pentru Romani'a si strainetate:

Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contineu

cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;

si mai sus 5 fl v. a

Corespondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la

TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

Doue alegeri de protopresviteru in eparchi'a Aradului.

In alegeri se cunoscce cu deosebire, incât o societate propasiesce in exercitiulu drepturilor constitutionale !

In alegeri apoi deosebimu dōue pārti, si anume: o parte formală si un'a materială. Cea din urma pana la unu anumitu punctu privesce numai conșint'i'a alegetoriului ; ér cea dantai cade sub critic'a lumii intregi.

Purcediendu de aci si vorbindu despre cele doue alegeri de protopresviteru, seversite de curend in eparchi'a Aradului, vomu dice : ca daca aceste alegeri sunt nimerite, privesce pre alegetori. Densii au se dea seama lui Ddieu si posteritatii despre modulu, cum au eserciatu dreptulu loru electoralu.

Pre noi cá si cronicari ai eparchiei ne privesce numai form'a, in carea s'au seversit u aceste alegeri. In punctulu acest'a actele oficiale constata, ca ambele alegeri s'au seversit u in ordine buna, s'au observatu cu tōta conșint'i'a de catra alegetori formele prescrise de regulamentu,

Constatandu acésta detori suntemu a mai amintí inca o imprejurare, si anume, ca aceste alegeri au decursu in linișce, si respective fara a se face vorbe multe cu graiulu seu cu scrisoarea. Si acésta este unu lucru dupa noi, care constata progresu.

Cand legea investesce o societate cu drepturi, presupune neaperatu, ca omulu investit u cu drepturi, este capace a le si esercia in favorulu institutiunei, carei'a servesce. Si deci nu are trebuintia de alta capacitate.

Alegetoriulu esercéza liberu dreptulu seu si sub a s'a responsabilitate, ér responsabilitatea conduce pre omu in partea aceea, in carea dreptulu devine detorintia.

Punendu pre acestu terenu cestiunile de dreptu bisericescu, dupa vederile nostro pasim u totu mai

multu spre o realizare faptica a ideiloru mari intrupate in constitutiunea bisericésca, deórace in vieti'a publica in genere si in vieti'a nostra bisericésca in specialu nu este intru atât'a vorb'a de drepturi, pre cât este de detorintie. Er când intr'o societate tot ceea ce se face, se face din punctulu de vedere alu detorintiei, atunci societatea se gasesce pe ócale buna, pre ocale a progresului.

Staruim a crede, ca in biserica am intrat, si continuam tot mai cu succesu a-ne gasi in acestu stadiu, si anume in stadiulu exercitiului detorintelor ; er că doveda despre acésta ne servesce faptulu, ca in timpulu din urma a inceputu a-se vorbi mai putien si a-se lucră mai multu.

Din trecut ne aducem aminte, ca la unele alegeri de protopresviteru s'a vorbitu, si s'a scrisu forte multu.

Pentru ce ?

De buna seama pentru ca s'a privit cestiunea mai multu din punctulu de vedere alu dreptului, de cât alu detorintiei. Er vorbele si scrisorile preocupa pre alegetori. Acésta preocupatiune intre imprejurări normale nu este nici cum permisa, pentru ca ea ataca libertatea alegetoriului, si-lu pune sub unu feliu de epitropia neierata in vieti'a constitutionala. Dar nu sunt permise nici din altu punctu de vedere vorbele, pentru ca ataca partea educativa a constitutiunei, deórece cand alegetoriulu este liberu in votulu seu, chiar si in casulu cand alegerea nu este nimerita, — alegetoriulu are unu avantagiu. Elu invétia, si se luminéza in mersulu vietii publice constitutionale.

Terminandu deci pre bas'a celoru amintite pana aci constatàmu si din cele doue alegeri sevērsite acum de curend, că intràmu tot mai multu in o bona forma a exercitiului drepturilor bisericesci.

Esercitiulu unui dreptu este numai atunci nimerit, daca are in vedere detorintia si greutatea respunderii.

Cuventarea

tienuta de comisariulu consistorialu Iosif Gradinariu la 1.
Augustu in sant'a biserica din Banat-Comlosiu.

„Si voi trimite pre mangaiorii
duchu care va remanea cu voi
in veci.“

Mantuioriulu lumii, dlu nostru Isusu Christosu pentru rescumperarea neamului omenescu, s'a datu pre sine mortii că a trei'a di éra se invieze. Dupa inviere a mai petrecutu 40 de dile pre pamentu, binevestindu evangeli'a imperatiei, si vindecandu bôle intre ómeni. Dupa aceea s'a inaltiatu la ceriu, dara inainte de inaltiare a fagaduitu invențiaceilor sei dicându : si voi trimite pre mangaiorii duchu, care va remanea cu voi in veci.“

Avendu a sevarsí astadi unu actu însemnatu bisericescu, amesuratu tradițiunilor si asiezeminteloru santei nóstre biserici, ne-amu adunatu mai nainte in acestu locu santu, ca se inaltiamu rogatiuni catra Celu Atotputernicu, că se trimita intre noi pre mangaiorii duchu, pre Acel'a, care a adusu pre pamentu pace si intre ómeni bunavoire.

Insemnatu este actulu ce este a se sevarsi astadi pentruca clerulu si poporulu din tractulu protopresviteralu alu B.-Comlosiului, in puterea autonomiei nóstre bisericesei, prin representantii sei si-alege pre protopresviterulu seu, carele intogmai pre-cnm cármaciulu are se conduca naí'a incredintata lui, prin neguri, prin valuri spumegóse si printre stanci la limanulu doritu, asia si protopresviterulu va avé se conduca naí'a tractului seu, pre poporulu incredintatu conducerii sale la limanulu dorintielor, la bine si la fericire.

Pusetiunea cea insemnata a protopresviterului o afiamu inca in seclulu alu patrulea alu crestinismului, caci dupace crestinii s'au inmultit, a fostu urmare firésca, că si numerulu presviterilor si a episcopilor se se inmultiésca ; éra prin inmultiarea crestinilor devenindu districtele episcopilor totu mai estinse, aceste s'au impartit in cercuri, punendu-se in capulu fie-carui'a cercu câte unu protopresviteru, numit atunci Horo-episcopu adeca, episcopu satesc.

Venit'au de atunci multe nepastuirii asupr'a bisericii lui Christosu, si daca noi totusi ne-amu conservatu si amu remasu in neclatita crêdintia catra legea si asiediemintele bisericei ortodoxe, meritul este in mare parte si alu protopresviterilor, cari in tóte timpurile erau nesce sentinete si stelpi puternici ai bisericei.

Cu atât mai insemnata si mai frumósa este chiamarea protopresviterului in biseric'a nóstra autonoma de acum'a. Timpurile, in cari traimeu pretindu cu seriositate mai multa cultura si lumina pentru poporulu noutru, ca se pôta tinea concurintia in existint'a s'a langa celealte popore conlocuitoare, éra in acésta privintia uniculu terenu de desvoltare luanamu in biseric'a nóstra nationala.

Iata dara, are protopresviterulu terenu de activitate, se recere numai se voésca, se fie omu de inima si modelu de rîvna pentru poporulu incredintatu conducerii sale. Scopulu si tient'a lui are se fie, prosperarea bisericei sale, promovarea invențimentului si inaintarea culturei nóstre nationale, — adeveratele scopuri, cari aréta omului calea catra perfectiune.

Inse de alta parte éra este cunoscutu, ca neobosit'a si binevoitórea lucrare a protopresviterului numai atunci va fi incoronata de succesulu doritu, daca si ceialalti factori, preotii, inveniatorii si tot poporulu tractualu lu-voru sprijini in tóte lucrurile sale salutarie, daca intre toti va domni bun'a intelegerere si daca cu totii se voru respectá reciprocu, dupa pusetiunea ce o ocupa fie-care in organismulu nostru bisericescu.

Fiindu dara atâtu de insemnata pusetiunea protopresviterului in biseric'a nóstra nationala si prin acést'a fiindu insemnata si insusi actulu de astadi, se rugam inca odata pre Atotputerniculu Ddieu, ca prin pogorîrea duchului santu se vina intre noi duchulu intieptiunei, duchulu intiegerii si duchulu temerii de Ddieu, ca Acel'a se ne lumineze mintile nóstre, ca actulu ce-lu vomu seversi se fie spre binele si fericirea clerului si a poporului din acestu bine-cuventat tractu protopresviteralu. Aminu.

Discursulu

tienuta de comisariulu consistorialu Iosif Gradinariu, la deschiderea sinodului protopresviteralu electoralu alu tractului Banat-Comlosiului intranu la 1 Augustu a. c.

Onorat Sinodu. Pré Stimatilor Domni si Frati !

In calitate de comisariu consistorialu pentru conducerea actului de alegere de protopresviteru alu tractului B.-Comlosiului, amu convocatu sinodulu protopresviteralu-electoralu, in siedint'a straordinaria pe diu'a de astadi, si vediendu-ve in numeru asia de frumosu adunati ve salutu cu bucuria.

Sunt aprópe dôue decenii, de când ne bucuràmu de autonomia bisericei nóstre nationale, si daca vom aruncá o scurta privire preste timpulu acest'a episcopatu, vomu afilá multe rezultate frumóse pentru biseric'a si poporulu nostru ; dara resultatulu celu mai frumosu este si remâne, insasi autonomia bisericei nóstre nationale, caci prin ea clerulu si poporulu nostru, — in virtutea statutului organicu si-esercítéza incurgerea s'a in conducerea si administrarea trebitoru nóstre bisericesci

Marele si fericitulu Archiepiscopu si metropolitu Andreiu br. de Siagun'a dupace a vediutu restaurata, vechia nóstra metropolia in conlucrare cu alti barbati binemeritati pentru biserica si neamulu nostru, nu s'a opritu pana ce n'a esoperatul dela locurile competente autonomia bisericei nóstre, dorindu că clerulu si poporulu nostru, apesatu de greutatile trecu-

tului, se-si afle scutulu, consolare si adapostu in biseric'a strabuniloru nostri.

Este frumosu terenulu ce ni-lu ofere autonomia bisericei noastre nationale, dar si acest'a numai atunci va aduce fructele dorite, daca va fi bine si rational minte cultivatu, in interesulu bine priceputu alu clerului si alu poporului nostru.

Acum'a dora, cand Domni'a Vostra — in puterea autonomiei noastre, aveti ocasiune se ve folositi de frumosulu dreptu electoralu, sum deplinu convins, ca veti sci apretia increderea clerului si poporului tractualu, de cari sunteti trimisi aci; la urn'a de votisare veti fi condusi numai de binele, inaintarea si bunastarea clerului si a poporului.

In fine mi-permitu a mai adaoge numai unu lucru, si anume: ca dorint'a superioritatii nostre diecesane si acumu ca si de alta data este numai un'a, si anume: ca alegerea se fia deplinu libera, si respective se fia o espressiune fidela si adeverata a dorintiei clerului si poporului tractualu.

Premitiendu aceste, dechiaru siedint'a sinodului protopresviteralu-electoralu de deschisa.

Contielegerea intre preoti si invetiatori, si consecintiele ei.

„Concordia parvae res crescent, discordia maximae dilabuntur.“

Asia ni sioptescu octogenarii Romei strabune, cari adi zac uitati in negrulu mormentu, si lasara numai aloru nume, din sgomotulu mare ce facura in lume. — — Nainte de a pune them'a ca atare sub cutitu anatomicu, mi-permitu a face unu micu ocolu. — —

Considerandu, ca omulu este creatiunea cea mai perfecta a lui Ddieu, compusu din parti terestre si divine: e constatatu, ca si scopulu lui este sublimu, in cat nu esista fintia cu o devisa mai sfanta ca omulu. Devis'a lui este: „*Fiti perfecti precum Tatâlu vostru din cieriuri perfectu este.*“ Asia buciuma pedagogia moderna. Sublimulu din acestu scopu e forte evidentu, facendu-ne numai o enciclopedia despre progresele stientifice cum s'a avantat la aratulu de adi, — superfluu de a aminti, ca prin schinsteau'a divina din omu, catra totu ce este bunu, frumosu si adeveratu.

Vomu poté constatá, ca sub intervale de aceasi durata, omenimea nu progreséza proportionatu. — Asia aer'a de stagnare si-are caus'a si legea s'a naturala. Caus'a este: ca intre cei chiamati de a lupta in unire pentru binele de obsce, s'a escatu sementi'a discordiei, care inradacinandu-se, a dat de capu posteritatii: se-si eshaurieze puterile pentru estirparea a celor radecini veninóse. De voimu a sci tote mai luminatu, apoi istoria, pre care Cicero o numesce „magistra vietiei, lumin'a adeverului, marturi'a témplului, si oglind'a provedintiei Ddieesci, — dicu acest'a scriptura respunde curatu. Cetindu putienu din acesta

carte, ici audim despre tradare de patria, colo despre resbele civile ivite din discordia, invidia, mai la vale in colori negre se arate neunirea in tiara, ce apoi o face se piara, si apoi sub astfelu de imprejurari funeste, altariul Minervei e isolatu, caci asia suna legea: „*Inter arma, silent musae.*“

Dilnicu s'a petrecutu aceste triste evenimente epochali. Si nu e mirare! caci lipsea lumin'a — lipsea scientia. — Lipsia auror'a, ce le ar fi luminatu mintea si inim'a, si aceea era religiunea — cea crescina. — Nainte de aer'a crescismului, lipsea liber'a cugetare, spiritulu era incatenatu, si mare parte a omenimei gemea sub afurisitul jugu alu sclaviei. — Nu cunosceau pre Ddieu paci, a iubirei, ba din contra se inchinai focului, fulgerului, apoi animaleloru. Nu aveau nici cultur'a mintii, nici a inimei.

Éta inse la resaritul ca se ivesce sôrele dreptatii Christosu Ddieu, caci a venit plinirea vremii. — si tote peporele de pre rotogolulu pamantului accepta eliberare din catenele sclavismului, numai Irod, putienu credinciosulu, planuesce in ascunsu, temendu-si tronulu.

Acelu Christosu, primu preotu si invetiatoriu, vine, dela Tatâlu fiindu trimisu, se alunge lepr'a de pre ochiulu celu pagenu, se lumineze mintea, se inpace pre omu cu Ddieu, se aduca pre omeni la armonie prin creditia si dragoste dicendu: „*Se imbimbi unulu pre altulu, ca intr'unu gându se marturisim.*“

Simte omenimea puterea binefacetoria a doctrinelor lui, le pazesc cu sfintenie, le pune in aplicare, se asociéza intr'unu gându, intru o credinta, intemeéza biserici, ca asia se prémarésca pre Ddieu indurarii, alu binelui marturisitu de Isus Christos. — Primira chiar numele marelui dascalu, caci se numira christiani-crestini. — si nu se parasescu de invetiaturile lui pre langa tote gónele si asupriile ce le indurau din porunci nebune a unor imperati pagani.

Paganismulu, ur'a si peccatulu inse nu incéta. Prindu pre Christosu lu crucifica, inse elu in iubirea lui nespusa si atunci apară pre putienu credinciosii dicendu: *Dómne értale, caci nu sciu ce facu!*

Astfelui se dà mortii pentru rescumperarea genului omenescu. Mare iubire! Unulu pere de voia pentru toti! Dlu móre trupesc, doctrinele lui inse reforméza lumea. — Dupa elu martirii sute si mii lupta pentru crescismu suferindu chinuri nedescrivibile mai alesu dela imperatii romani in a caroru imperatia se incubase nemoral'a, motorulu principalu pentru era decadintiei loru.

Au suferit si nu au cautatu la trupu, caci este trecatoru, au cautatu de sufletu, de lucrulu celu nemuritoru. Dupa acesti martiri si apostoli se ivescu dascali si preoti, infinitéza scoli, cari la inceputu avea caracteru pur teologicu, mai tardiu au trecutu in scoli universale, cari prin instructiune concentrica a aredicatu mintea omenesca catra Ddieu pentru alu

cunoscere, a-lu prémari, a-i-se inchiná din iubire, si a-sia omenimea, care avé ochi si nu vedé, avé urechi si nu audia, incepe a se apropiá de Ddieu, de perfectiunea crescenfesca. — De atunci glasulu Dlui a cutreeratu munti, tieri, sate si orasie chiemându poporele se se adepe de duchulu intiegerii alu cunoscentiei, si astadi nu se inchina nime focului, fulgerului, tunetului si animaleloru, ér cunoscendu legile naturei, si folósele ce le trage din atari fomenene naaturali, — cu sufletu blându si umilitu pré marescu pre Ddieu, conducatoriulu acelor'a cu psalmistulu : „*Mare esci Dómne si minunate sunt lucrurile mânilorū Tale.*“

Tote aceste faze de desvoltare si progresu alu omenimeei i-si au de baza dóue isvóra de lumina, — biseric'a, si fiic'a ei scól'a. — Acestea sunt dóua lampíone, cari, trebue se comunice prin o tieve si acea e a Concordiei.

Scól'a arata, si combatte tóte fara de legile ce se petrecu dilnicu intre ómeni, cultiva si nobilitéza animile tinere, ca se devina trunchiuri puternice, se pótá resiste tuturoru viciștudiniloru témputui, ca a-sia fara de naufragiu se plutesca prin valurile furibunde a vietiei acestei'a. Scól'a este arm'a viitorului deórece : „*Prin scóla la lumina, prin lumina la unire, prin unire lu marire.*“ dice amiculu invetiaméntului — Cordescu.

Dar biseric'a ? ! — Ea este lacasiulu, unde stapanesce pacea, ea altarulu moralului, acea anghira puternica, care tiene de mâna pre omu, ca se nu a-lunece pre căile faradelegii. — Deasupra ei se inalta seninu catra Tatalu Cerescu Sft'a Cruce, care tainicu indémna pre credinciosi la fapte morali si opertindu-le : „*In hoc signo vinces.*“

In scóla si in biserica se pune dar temeli'a tuturoru virtutilorù omenesci. Si apoi se ne intrebàmu. Ce este mai scumpu decât virtutea ? — In privinti'a aceasta se ascultàmu pre Aricescu când dice într'o poesia a s'a : — — — — —

Tot se stinge, pere, ómeni si popóre,
Numai Tu virtute esci nemuritóre.
Numai Tie spatiulu si timpulu ti se inchina
Ca si Creatoriulu Tu, Tu esci divina :
Tu esci cá lumin'a sôrelui frumosu,
Ce nu o póté scerge noru intunecosu.

Biseric'a si Scól'a facu pre ómeni morali si intielepti, cari devenindu asia, tot odata iam si fericitu deórece „*Cum vom ferici pre ómeni, déca nu-i facemù morali si intielepti*“ asia se intreba filosofulu Cant.

Intru adeveru nesecavere isvóra de lumina sunt aceste dóua foculare : Biserica si fiic'a ei — scól'a.

Dar inzedaru voru lucí aceste temple de civilisatiune cât de splendidu, déca sufletulu va lipsi din trénsele. Precum trupulu este mortu lipsindu din elu sufletulu, asia si aceste temple ale Minervei in lipsa de invetiatori zelosi si eserti.

Éta tes'a principala, la care amu voitu se devinu prin cele premise ! Preotu, Invetiatoru ! Scriptura ABCedar ! Amvom si Catedra ! aceste sunt to-iagulu lui Moise, care face cale preste mari, déluri, si munti.

Preotule ! Invetiatoriule ! alu vostru stégu se vestesca aliantia, drapelulu vostru se falfeie, Flamura vóstra se fie compusa din tricolorulu *Credintia, dragoste si nadejde*, si apoi avendu ante oculos cuvintele strabuniloru „*Concordia res parvae crescunt*“ — — se buciumati in lumea mare.

„Pe alu nostru stégu e scrisu unire,
Unire in cugetu si in simtire.“

Tu invetiatoriule ! demnu tovarasiu alu apostoliloru, occupa-ti catedr'a t'a, reculegeti tóte puterile si apoi invirteți arm'a puternica — Cuvîntulu — asia, cà tinerele mladitie, cari dupa firea loru neesperta ti urmeza, ti-se cucerescu din iubire, te ficséză ca pre unu Messia, acele surcele se devina paltini vigurosí plini de virtuti, ca asia se-ti afli mangaerea sufletesca intrênsii, ér devis'a t'a fie cá si a lui Pestalozzi : „Iubescu pruncii si pentru densii voiescu se moru.“

Lupta cu abnegare pentru binele comunu, càci titlulu, positi'a si sublim'a-ti chiemare te-a facutu slavuludatorintielorù ce le ai facia de omenime.

Ai taria sufletesca, cà in lips'a acestei'a, dien usioru poti alunecá in abisulu desperàrii, si ajunsu acolo, ai perduto vicijunea si energi'a si in astfelui de imprejurari pentru multe, numai pentru invetiatoriu nu poti fi bunu. — O ! óre care dintre noi Dloru, n'a induratu astfelui de mominte vitrege, in cari, de nu eramu eroí — periamu siguru in ele ; de nu ne mangaiamu cugetându la chiemarea nostra sublima, cadému victimă neajunsuriloru. In tóte aceste neajunsuri amu rebdatu românesce, amu datu peptu cu ele si nu amu perit, càci românulu are siepte vieti in peptu-i de arama !

Cá invetiatoru, fi activu. In scóla forméza caractere prin puterea cuvîntului, ér cuvîntulu se tréca in fapte. Fii totdeun'a intre teneretulu ce-ti este incréintiatu ; ér in afacerile Tale domnésca ordine stricta deórece „*ordo et anima rerum*“ devis'a principala a multu regretatului capu bisericescu — Siagun'a.

Pre langa aceste invetaturi morali incredintiéza pre acei tineri, deveniti adulti, incredintiéza parintelui sufletescu — preotului, — care a primitu putere dela archiereu a legá si a deslegá pecatele ómeniloru. Veneratii preoti voru scí, cà atât sft'a biserica căt si scól'a au aceiasi devisa, si fiindu scopulu unulu si acelasi, preotulu si invetiatoriulu inca au a fi un'a si asia precum invetiatoriulu pre catedra, asia preotulu pre sf. Amvomu inspiratu de duhulu blandieteloru in mijloculu turmei sale, in sf. lacasiu alui Ddieu, cu evangeli'a si crucea in mâna ; conformu cuvinteloru marelui barbatu alu Natiunei : „*Preoti cu crucea in frunte*“ — va vesti cuvîntulu lui

Ddieu, va aperá turm'a s'a de nevoi, de ómeni rei, va goní pre diavolulu dintre ei conform scripturei : „Priveghiat! caci protivniculu diavolu că unu leu ràcnindu cauta se vada pre cine se apuce si se inghitia !“

Lucra ven. preotu paralel cu invetiatoriul, caci deviș'a si scopulu vostru e pré sfantu. Ajuta intru tóte invetiatoriului prin presenti'a-ti in scóla. Vediut'a se-ti fie purcésa din intentiune buna si nu din alte motive nedemne. Te adreséza catra teneretu cu vorbe blânde morali si instructive, se vada teneretulu că esci demnu de a te primi cu cuvintele : Osana ! Bine e cuvîntatul celu ce vine intru numele Dlui etc.

O ! fericite sunt acele comune, cari potu saluta pre asemenea preoti si invetiatori, cari cu o dragoste reciproca intr'unu gându si cu o inima lucra din respectu pentru a inaltiá vadi'a poporului, pentru a-i pregati o positia mai onorifica, a-i sfatui si a le arata prin fapte, unde potu ajunge ómenii, popórale si natiunile prin unire si intielegere,

O ! fórte nimeritu a vorbitu cu o ocasiune binevenita vredniculu barbatu alu bisericei nóstre, si fostu directoru alu institutului ped. teol. din Aradu, I. Goldisiu, când a disu : „Biseric'a cu scól'a, amvonulu cu catedr'a, preotii cu invetiatorii suntu aripile nedespartibile ale avantajilui nostru.“

Óre se ne intrebàmu si noi : Când vom fi gata a da peptu si a înfrângere ori si ce nevoia, déca nu atunci când noi cei chiemati preotii si invetiatorii, vomu adumbrí cu povetile nóstre pre poporulu ce ni este submanuatu si péntru a cărui măntuire chiesi suntu cu sufletele nostre ? !!

Este ór'a aceea, când biseric'a scólei, Amvonulu catedrei si preotulu inveriotoriului se-si depuna reciprocu nefatiarniculu sarutu pre frunte ?

Da ! Atunci amu fi ajunsu la o armonia perfecta. Si óre legati noi atât intelectualminte cât si moralmente cine va strabate pentru reforme, distrugere si seducere in castrele nóstre ? !

Cetindu din istori'a maltratapei nóstre natiuni, vomu fi potutu a-ni notificá, că nu numai jugulu si curs'a ce ni-au puso altii, a fostu caus'a multoru innapiroier ale nóstre ; ci in parte esentiala neintielegierile in insusi sinulu natiunei nóstre.

Metropolitulu Sav'a, óre ce va fi disu atunci, cându unu protopopu alu seu, care avé sacra datorintia a luptá in buna armonia, si cu aceeasi energia, pentru biserica, — precum lupta metrop. seu : unu asemene protopopu este in stare a aredica acuza grava asupr'a lui, si cu mai multi preoti a assistatu la chinurile ce le suferia vredniculu metropolitul, esecutate la mandatulu principelui Apafi. — Unu Sincai erá paci se-si prefaca cronica, la care a asudatu ani intregi, in scrumu pentru neezurile ce lea induratu dela insusi némulu seu, adeca dela nemultiamitorii români. — Unu George Lazaru, trece hotarele, ca se mai uite de persecutiunile ce i le

facea fratil sei români ! — Éta unde ajungemu in lipsa de concordia si adeverata armonia !

Noi, — Preotii si invetiatorii suntemu dara chiemati a da directiva tinerei generatii, si ai croi pre seclii viitoriu ferice !

Ce avemu dara de facutu, ca generatiunea cultivata prin noi, se amintésca cu pietate numele nóstre ? ca se cautamu sfintenia scopului, si parasindu invidi'a si ur'a, se umblam cu vrednicia dupa chemarea, cu care suntemu chiemati, ingaduindu unulu altui'a cu dragoste, éra preste tóte aceste se avemu dragoste unii catra altii.

Calea cea adeverata ni-o arata lamuritu Andreiu Muresianu in cuvintele lui ponderóse : „Români din patru unghiuri, acumu ori nici odatu, uniti-ve in cugetu, unitive-n simtiri.“ Cuvintele aceste, cari prin puterea aloru patrudieci de mii guri au despicat aerulu, se ni servésca de cinosura in tóte ale vietii.

Cum s'ar potea inredacina bun'a intielegere in tre preoti si invetiatori, acesta tema a fostu desbatuta in conferintiele nóstre cam asia că : atât preotulu de invetiatoriu, cât si invetiatoriulu de preotu se nu fie controlatu in sfer'a s'a de activitate.

Eu sum de opiniunea aceea, că fiindu atât preotii, cât si invetiatorii acei anteluptatori ai bisericei, cari prin chemarea loru au unu scopu comunu si sfântu, suntu necesitatí a se controlá pre sine, si a se intielege despre tóte agendele loru, cari tientesc la cultivarea teneretului său a poporului, ca asia lucrarea loru pornindu pre o cale si pentru un'a tienta se fia mai producatóre.

Se nasce prunculu cu darurile ce le-a primita dela ziditoriu seu pré puternicu, dar este asemenea unui articlu brutu, care numai atunci are valóree s'a, dupa ce i s'a datu forma amesuratu scopului, si s'a curatitu de tóte alte obiecte nefolositore Trebuie dar tenerimea cultivata, nobilitata, ca se devina ce este se fia dupa chiemarea s'a pre paramentu.

Si óre cine sunt omenii cari au se aredice la valóre pre aceste surcele crude si necioplite ! ! — Care este miheiulu acelu mare si spatiuosu unde aceste fiintie se poleescu asia ca sè se pôta aredicá la demnitatea de omu ! !

Negresitu, că loculu acelu sacru unde se fauresc aceste fiintie didite dupa chipulu lui Ddieu, — este — biseric'a si scóla, si mesterii, industriasii dibaci sunt preotii si invetiatorii. Emanându de aci, cutezu a afirmá, că atât preotulu, cât si invetiatoriulu sè se controleze ei intre ei : sè se amestece reciprocu in afacerile loru comune, caci scopulu este unulu si acelasi.

Control'a in se fia basata pre morala, si nu din motivu de ura si pisma. Preotii si invetiatorii sè se ajute reciprocu atât moralmente cât si intelectualminte in agendele loru oficiose, si ori ce afacere de importantia pentru scóla. său biserica, — pentru

prunci séu poporu, — se fie desbatuta primo loco intre preoti si invetiatori. — Cu alte cuvinte, tot ce se face pentru ajungerea scopului la care preotii si invetiatorii lupta si trebuie se lupte ; — se fie productu comunu alu loru.

Reasumezu dicêndu : Se parasimur ur'a personala, sè ne infratimu atâtu moralicesce cât si intelectualminte, sè ne grupàmu sub flamur'a iubirei, credintiei si a dragostei reciproco si apoi cerêndu ajutoriul lui Ddieu. —

„Se pasimur inainte la statulu luminatu,
La care provedinti'a divina ne-a chematu.
Se vîda lumea si pe suire,
Ce putemur noi in unire !

*Demetriu Bînchiciu,
invetiatoriu.*

Necesitatea reimprimarei cărtilor bisericesci cu litere strabune.

(Continuare si fine.)

Art. 5. Revisuirea cărtilor bisericesci se va incepe dela cele mai putienu voluminôse si mai desu intrebuintiate, precum sunt d. e. : *Orologiulu* (Ceaslovulu), *Evhologiulu* (Molitvelniculu), *Liturgiarulu*, *Psaltirea*, *Evangelia*, *Apostolulu*; apoi vor urmâ cele mai voluminôse si mai costisitôre, precum : *Otoiculu*, *Triodulu*, *Penticostariulu*, *Mineele lunare*, *Tipiculu*, *Biblia*, etc.

Astfelu dar biserica romana nationala tienendu sama de progresulu timpului si de unitatea ce trebuie se existe intre Statu si dens'a, s'a grabitu, cum amu vediutu, a incepe retiparirea cărtilor bisericesci cu litere strabune, dupa ce mai intâiu voru fi revediute de unu Comitetu instituitu in acestu scopu.

Pentruca reeditarea cărtilor bisericesci sè se pôta mai cu usiurintia realisá, si pentruca bisericele nationale si ori-ce suflare romanescă se-si pôta cumpara mai lesniciosu si mai eftinu cărtile dupa care trebuie sè se inchine Ddieu lui parintiloru sei, inaltulu Guvernua a acordatu inca din 1881 o subventiune anuala, unu ajutoriu, cu care sè se construésca o tipografia anume pentru acésta si sè se montedie cu toate cele trebuitore unei asemenea institutiuni, adeca : litere, masini etc. etc., si in fine sè se cumpere materialulu necesariu pentru imprimare. Asia a urmatu pana in presentu.

Cu ocasi'a votarei budgetului din anulu acest'a dupa cât este cunoscutu publicului romanu din svinulu unoru jurnale, ca in sinulu comisiunei budgetare ar fi avutu locu diferite discusiuni asupra acestei subventiuni, si pe langa ca s'ar fi pronuntiatu unii din membrii pentru suprimarea ei, apoi inca s'ar fi intinsu si asupra unoru lucrari sevîrsite pana acum de tipografi'a „Cărtiloru bisericesci.“ Nu erâ, credemur, daca lucrulu s'a petrecutu asia, de demnitatea si competitî'a unei comisiuni budgetare de a su prima ajutorulu ce-i a acordatu pana acum, caci ar si a se interupe o lucrare patriotică, religioasa si u-

mana. Daca Inaltulu Guvernua n'ar da ajutoriu spre a se duce pana la capetu lucrarea inceputa, s'ar provocâ o anomalie in serviciul bisericescu pentru cuvîntul'u ca numai o parte din ritualu este reimprimat pana acum cu litere strabune, iară restul ar remânea totu cu buchi cirilice ; apoi s'ar desconsidera inalt'a autoritate a săntului sinodu, care a decisu revisiunea si reimprimarea tuturor cărtilor cu litere stramosiesci. De aceea, nu credemur, ca Inaltulu Guvernua va suprimâ aceea subventiune. Trebuie sè se stie unu lucru de cătra acei ce se incercă a impiedică, prin substragerea ajutoriului de pana acum reimprimarea cărtilor cu litere strabune, acésta : cărtile câte au aparutu sunt imprimate dupa ce au fostu revediute si aprobatate de stulu Sinodu. Acum daca comisiunile budgetare sunt mai proprii si mai cunoscători in cele bisericesci decât omenii speciali si membrii săntului Sinodu, asupra acestei cestiuni lasamur iarasi pe omenii competenti sè se pronuntie, noi inse sustienemur ca acésta afacere cade de dreptu numai in competitî'a s-tulu Sinodu. Noue ne e in grija ca nu rîvn'a pentru limb'a veche, adeca de a nu se face vre-o schimbare in texte, ar fi motivatul pe unii membrii din comisiunea budgetara a impiedică continuarea reeditarei cărtilor bisericesci cu litere strabune prin suspendarea subventiunei, ci alte motive nesciute pote de noi.

De unu lucru putemus asigurâ pe acei Onor. membri ai comisiunei budgetare : ca s-tulu Sinodu alu săntei nostre biserici, s'a pronuntiatu pentru literile strabune si ca in curendu nu se va mai vedea in bisericele Romaniloru cetindu-se romanesce crestiniloru de pe cărti scrise cu buchi slavone ; si ca va inceta incetulu cu incetulu acea disonantia dintre biserica si statu, si va intrebuintâ si statulu si biserica acelasi litere in scrierea cărtilor si vomu evita si ridicululu din partea streiniloru când vedu ca altele sunt pana acum literile in statulu romanu si altele in biserica romana nationala. Pentru cuvintele ce amu adusu, amu tota increderea in patriotismulu Inaltului Guvernua, ca nu va priva acésta institutiune eminamente bisericesca si nationala de miculu ajutoriu ce-ia datu pana in presentu, si ca lu va acorda si de aici inainte ; mai alesu pentruca de acumu au a se retipari cărti multu mai voluminôse si mai numerose, care sunt neaparatu trebuitore la sevîrsirea serviciului in bisericele nostre orthodocse nationale romane.

Constantinu Erbicenu.

D i v e r s e .

* *Diu'a nascereli Escel. Sale I. P. S. D. archiepiscopu si metropolitu.* Eri in 23 a. I. c. sub conducerea Pré Santiei Sale dlui episcopu alu Aradului Ioanu Metianu, Escel. S'a I. P. S. D. archiepiscopu si metropolitu din incidentulu dilei nescerei a fostu felicitatu corporativu de toti membrii consistoriului metropolitanu.

* **Consistoriul metropolitan** s'a intrunitu Duminecă trecuta in sessiunea ordinaria a anului curentu.

* **Multiamita publica.** Subscrisulu in numele sfintei nōstre biserici vinu a aduce multiamita publica in colonele acestei pretiuite foi conlocutoriului si marinimōsului nostru poporeanu Avram Pacurariu si sotiei sale Annă nascuta Iorgoviciu in Arad, silvanist in Drautiu, carele indemnatum de bunulu simtiu crestinescu si din pietate catra cas'a sfinta a lui Dumnedieu din castigulu seu, au binevoit a ornă sfint'a nōstra biserica cu unu rēndu de odajdi in pretiu de 60 floreni. — Totu asemenea multiamita esprimu, plugariloru nostri Teodoru Petcutiu, si fratilor Georgiu si Petru Pelle, cari din asemenea semtiu crestinescu catra sfint'a maica biserica, a daruit doue prapore in pretiu de 15 floreni. — Resplatésca-le ceriulu acăsta fapta crestinesca aloru, că si altii se-si ieie indemnu a aduce la altariulu domnului asfeliu de jertfe marinimōse crestinesci. — Drautiu, 19. Augustu v. 1889. — Melietie Popu, preotu.

* **Anunciu.** Fiindcă tocmai acumă este timpul pentru : castigarea drepturilor emanante din desdaunarea regaleloru, precum si dreptulu de a incassă competitiile după regalele cessionate comunelor ; castigarea dreptului de crismarit si de a vinde spirituose in mesura mai restrensa, — cari cele dōue din urma conform art. XXXV din 1888 §. 51 necondițiunatu trebuiescu insinuate pana in 1. Octombrie a. c. si pentru că parte din aplicarea incorecta a legii facia de aceste drepturi, — parte prin negligrarea condițiunilor impuse de lege si ordinatiunile ministeriale pentru indreptătiti seau cari voescu a castigă acestu dreptu, potu urmā predepe insemnante ba chiar si perderea dreptului deja castigatu — Subscrisulu, avându in vedere interesulu poporului, care nu e inca initiatu in aceste institutiuni noue, ocupandu-me si facendu studiu specialu in legile financiale referitōre la causele de mai sus, căt si pentru evitarea a ori-ce pedepse escate din eserciarea dreptu lui de crismarit productiunea tutunului si altele ce cadu in cadrul financialu, — stau interesatilor la dispusetiune. — Arad, la 3. Septembrie 1889. — Petru Trutia, advocatu.

Concurs e.

Pentru deplinirea definitiva a postului invetiatorescu din Dieci, in protopresviteratulu Buteni, cerculu inspecțoralu scolariu Josasielu, — conform decisului comitetului parochialu din 15/27 Augustu a. c. — prin acăstă se scrie concursu cu terminu de alegere de **30 de dile dela primă publicare** in acăstă foia.

Beneficiile sunt :

1) Cuartiru, gradu si grajdina corespondietória. 2) In bani gat'a 180 fl. v. a. adeca : un'a suta si optdieci de florini v. a. 3) Pentru scripturistica 5 fl. v. a. 4) Pentru conferintia 5 fl. v. a. 5) Dela liturgii pentru vii si morți 20 cr. 6) In naturale, grâu 10 cubule, cucuruzu 8 cubule, 7) Lemne, 12 stăngini, pentru scōla si invetiatoriu ; 8) Fēnu 200 portiuni, séu 20 maji vechi.

Recentii pentru acestu postu sunt poftiti a-si tramece cursele proovediute cu : a) Atestatu de botezu, b) Testimoniu despre absolvarea sciintieloru pedagogice, c) Testimoniu de cualificatiune, d) Testimoniu de limb'a magiara, conform art. XVIII de lege din anulu 1879 ; care adresate catra com. parochialu, ale tramite subscrisului, per Al-Csill in Dieci.

Dieci, 15/27. Augustu 1889.

Din siedinti'a comitetului parochialu :

Vasiliu Suciu, m. p. *Georgiu Lupșia m. p.*
notariul com. par. preotu, pres. comitet. parochialu
si insp. scl. cerc.

Pentru deplinirea parochie de classa III. din **Dernisiora** — protopresviteratulu Oradii-mari — se scrie concursu cu terminu de alegere pe **113. Octombrie 1889**.

Emolumintelé impreunate cu acăstă parochia sunt :

1. Cortelu liberu cu gradina in valore de 25 fl. —
2. Dela 100 numere de case căte o mesura de bucate 100 fl. — 3. 16 jugere catast. pamantu arectoriu, precum si pasiune libera ori pentru căte vite 100 fl. — 4. Done orgii de lemne aduse acasa 20 fl. — 5. Dile de lucru dela fiecare numeru de casa, si anume : dela cei ce nu au vite de trasu, cu mânila ; ér dela cei cu vite de trasu, cu plugulu, pretiuite in 100 fl. — 6. Stolele indatinate, anume : dela mormentare mare 5 fl., dela mica 1 fl., dela cununia 3 fl., dela festanii 50 cr., slujb'a marelui Vasiliu 50 cr., pentru unu stîlpu 1 fl., evangeli'a lui Lazaru 1 fl., dela maslu 1 fl., pentru liturgia privata in dile de rendu 1 fl. ; totē dau anualminte o sumă de 80 fl. Sum'a dotatiunei 425 fl.

Recentii sunt poftiti a-si asterne cursele adjustate cu documentele recerute subsemnatului protopopu in Oradea-mare pana inclusive 28. Septembrie v. a. c., si a se presentă in vre-o Dumineca ori serbatōre in biseric'a locala spre a-si aretă desteritatea in cele rituale si in oratori'a bisericăsca.

Comitetulu parochialu :
In contilegere cu : **TOM'A PACALA, m. p., ppresviteru.**

Pentru statiunea invetiatorescă din comun'a Sarand, inspectoratulu Pestesilu Cottulu Bihor se scrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a Inaltării st. crucii (14. Septembrie) in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt :

1. In bani gat'a 300 fl. v. a. — 2. Cuartiru liberu cu gradina $\frac{1}{2}$ jugeru. — 3. Lemne de focu 10 cara din care se va incaldi si scol'a. — 4. Stolele cantorale usuate.

Dela recenti se poftesce :

a) Testimoniu preparandialu.

b) Testimoniu de cualificatiune, totu astfelii si din limb'a magiara.

Cursele adjustate cuviincios si adresate comitetului parochialu — se se trimita subscrisului in Lugasiulu de sus, p. u. Élesd — ér recentii au se se presentedie in vre-o Dumineca ori serbatōre in biseric'a din Sarand spre a se face cunoscuti poporului.

Comitetulu parochialu :
In contilegere cu : **TEODOR FILIPU, m. p. prot. insp. scl.**

Conformu regulamentului de administrare a fundatiunei "Mihocu," se scrie concursu pe anulu 1889/90 pentru 4 stipendii cate de 40 fl. pentru studentii gr.-or. romani dela gimnasiulu superioru din Beinsiu.

Recentii au a produce.

a) Estrasu de botezu ;

b) Testimoniu scolasticu despre progresulu facutu in studii, in anulu precedinte scolasticu ;

c) Atestatu de seracia dela antistit'a comunala si dela oficiulu parochialu, unde apartiene recurintele.

Petitiunile astfelii instruite vor fi a-se presentă la acestu consistoriu pana in **3/15. Septembrie a. c.**

Oradea-mare, 14/26. Augustu 1889.

Consistoriulu gr.-or. oradanu.

*Ieroteu Belesiu, m. p.,
vicariu episcopescu.*

Pentru deplinirea postului de parochu la vacanta parochia gr.-or, de class'a III. din **Teesiu**, (cottul Timisiului) imbinata cu postulu de invetiatoriu din locu, se scrie concursulu cu terminu de alegere pe diu'a de **17/29. Septembrie 1889**.

Emolumintele sunt:

a) parochiali: un'a sessiune de 32. jugere pamantu parte aratoriu, parte fenatiu, dela 70 numeri de case birulu parochialu de $\frac{1}{4}$ metiu grâu si câte 20 cr., afara de aceea stol'a aici indatinata;

b) invetiatoresci: in numerariu 77 fl. v. a., 28 meti bucate, jumetate grâu, jumetate cucuruzu, pentru conferintie si pausialu de scrisu 20 fl., $2\frac{1}{2}$, jugere pamantu parte aratoriu parte fenatiu, 6 orgii de lemn, din care se incaldiesc si scól'a, si locuintia libera cu gradina, si $\frac{1}{2}$ jugeru intravilanu.

Recursele sè se tramita Parintelui protopopu tractualu Georgiu Creciunescu in Belinț u. p. Kiszetó pana la 15. 27. Septembre 1889.

Recentii sunt poftiti a se presentá in vreo dumineca ori serbatore in biserica locala, spre a-si areta desteritatea in cantari seu cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu:

In contilegere cu: GEORGIU CRECIUNESCU, m. p. protopresviteru.

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu eparchialu dtto 20. Iuniu a. c. Nr. 2130 pentru deplinirea parochiei remase vacanta prin mórtea preotalui Ioanu Popoviciu din Nadabu, — si acum mai sporita cu jumetate din poporenii parochiei a 3-a redusa de acolo — asia că comuna se fie impartita in döue parochii egale se deschide concursu, cu terminu de alegere pe Dumineca din 10. Septemb're st. v. a. c.

Emolumintele sunt:

1. Un'a sessiune pamantu estravilanu cu competitia pascuala tienatore de aceea. — 2. Unu fondu intravilanu fara casa. — 3. Birulu si stolele indatinate in locu. — 4. Döue jugere pamantu aratoriu pentru dreptulu de lemnaruita.

Dela recenti se poftesce: se aiba testimoniu de cuaificatiune pentru parochii de class'a I. (prima); adverintia dela locurile unde pana aci au servit si acelea pana in 3. Septemb're st. v. a. c. adresate comitetului parochialu din Nadabu, se-le substérrna Domnului protopopu tractualu Petru Chirilescu, in Chitighazu (Kétegyháza, cttulu Békés) éra sub durat'a concursului in vre'o Dumineca seu serbatore sè se prezenteze la st'a biserica din locu, pentru de a-si areta desteritatea in celea rituali.

Nadabu, din sedint'a comit. paroch., tienutu la 30. Iuliu 1889.

Ioanu Popescu, m. p.,

presidele comitetului parochialu

In contilegere cu mine: PETRU CHIRILESCU, m. p. protopresviteru.

Ne astandu-se recenti, cari se corespunda conditiunilor din concursulu publicatu in „Biserica si Scól'a“ Nrii 24, 25, si 26, pentru statiunea invetiatorésca dela scól'a a II-a din Otlac'a prin acésta se deschide concursu de nou — cu terminu de alegere pe Dumineca din 3. Septemb're st. v. a. c. Dela recenti se poftesce, că se fie preparandi absoluti, se aiba testimoniu de cuaificatiune pentru statiune buna, asia si din limb'a magiara precum: si atestatu de moralitate.

Emolumintele impreunate cu acestu postu invetiatoresci sunt: 300 fl. v. a., 20 fl. pentru familatie, 10 fl. pentru scripturistă a, 10 fl. pentru conferintia, 7 orgii de lemn, din cari are a-se incaldi si scól'a, cuartiru liberu si gradina de legumi, si $\frac{1}{4}$ sessiune de pamantu comasatu de class'a prima.

Recursele adresate comitetului parochialu din Otlac'a pana in 31. Augustu, au a-se trimite la Domnulu protopopu si Inspectore de scóle Petru Chirilescu, in Chitighazu (Kétegyháza) si a-se presentá pana la diu'a alegerii, in vre'o Dumineca seu serbatore pentru de a-si areta desteritatea in tipicu si cantari.

Otlac'a, la 2. Augustu 1889.

Ioanu Franko, m. p.

presidele comitetului parochialu.

In contilegere cu mine: PETRU CHIRILESCU, m. p. inspectoru scolariu.

Din lips'a recentilor cu cuaificatiunea ceruta nepotendu-se tinea alegerea de invetiatoriu la 16/28. Iuliu a. c. pre statiunea invetiatoreasca gr.-o. rom. la scól'a I. inferiora in comun'a Cenadulu-Serbescu (cttulu Torontál) prin acésta se deschide de nou concursu cu terminu de alegere pre 3/15. Septemb're a. c.

Emolumintele sunt tot acele ce au fost publicate in Nrii 26, 27, 28, alu fóiei „Biserica si Scól'a,“ numai cu a-ceil'a modificatiune, că la alegere se vom dimite si preparandi absoluti, cari vor produce testimoniu preparandialu, cu a-ceil'a indatorire că in decursu de unu anu se depuna esamenulu de cuaificatiune prescrisul.

Din siedint'a comitetului parochialu tienuta la 31. Iuliu 1889 st. v.

Laz'a Niculasiu, m. p.
pres. com. par.

Cu invoieea mea: TEODORU POPOVICIU, m. p.
inspectoru scolaru.

Se scrie concursu pentru deplinirea definitiva a urmatorelor posturi invetiatoresci din inspectoratulu Tincei, anume:

Ó-Gepisu, cu urmatorele emoluminte: cuartiru liberu, 8 jugere pamantn, 18 cubule bucate, 4 orgii lemn si 120 fl. v. a. bani gat'a.

Sititelecu, cu salariu anualu de 300 fl. v. a. si 4 stangeni de lemn.

Recentii vor avea a-si substerne recursele adjustate cu documentele prescrise subserisului inspectoru in Cséffa, in terminu de 30 dile dela prima publicare, având fiecare a-se presentá in cutare Dumineca seu serbatore in propusa-si statiune, spre a-si areta desteritatea in cantari si tipicu.

Cséffa, 8. Augustu v. 1889.

Pentru comitetele parochiale:

Iosifu Vess'a, m. p.
ppresv. insp. scol.

Se scrie concursu pe statiunea invetiatoreasca din Olci'a, cu terminu de alegere pe 3/15. Septemb're a. c.

Dotatiunea este:

1. In bani gat'a 100 fl. 2. 16 cubule de bucate $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruzu. 3. 8 jugere de pamantu arutoriu 4. 5. stangeni de lemn din cari e a se incaldi si scól'a 5. Veniturile cantorale. 6. Cuartiru in natura.

Recentii pentru acestu postu se-si substérrna petitiunile adjustate cu documentele necesarie la subsemnatulu protopresviteru in Ucurisiu (Ökrös) avându si pana la alegere a se presentá in vre-o dumineca ori serbatore spre a-si areta capacitatea in cantare si tipicu.

Olci'a, 8/20. Augustu 1889.

Pentru comitetulu parochialu:

Petrus Suciu, m. p.
protop. gr. or. alu Belialui.